

Środa, 8 lipca 2020 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2020)0182

Międzynarodowe i wewnętrzne uprowadzenia rodzicielskie dzieci z UE w Japonii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2020 r. w sprawie międzynarodowych i wewnętrznych uprowadzeń rodzicielskich dzieci z UE w Japonii (2020/2621(RSP))

(2021/C 371/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 1 Powszechnej deklaracji praw człowieka,
- uwzględniając art. 9 Konwencji ONZ o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając Konwencję haską z dnia 25 października 1980 r. dotyczącą cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (dalej zwaną „konwencją haską z 1980 r.”),
- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 5 i art. 3 ust. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 24 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję wiedeńską o stosunkach konsularnych z 1963 r.,
- uwzględniając zasady, które podkreślił w swojej rezolucji z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony dobra dziecka w całej UE na podstawie petycji skierowanych do Parlamentu Europejskiego⁽¹⁾,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie promowania i ochrony praw dziecka (2017 r.),
- uwzględniając rolę i działania koordynatorki Parlamentu Europejskiego ds. praw dziecka w kwestii uprowadzeń rodzicielskich oraz sporów o prawo do pieczy i kontaktów w przypadku dzieci będących obywatelami UE w Japonii,
- uwzględniając obrady Komisji Petycji na posiedzeniu w dniach 19–20 lutego 2020 r.,
- uwzględniając art. 227 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że na posiedzeniu 19 lutego 2020 r. Komisja Petycji omówiła petycje 0594/2019, 0841/2019, 0842/2019 i 0843/2019 dotyczące uprowadzeń rodzicielskich i prawa do odwiedzin w przypadku par o różnym obywatelstwie, gdy jedno z partnerów posiada obywatelstwo UE, a drugie obywatelstwo Japonii;

⁽¹⁾ Dz.U. C 66 z 21.2.2018, s. 2.

Środa, 8 lipca 2020 r.

- B. mając na uwadze, że w petycjach tych wyrażono zastrzeżenia związane ze słabymi wynikami Japonii w egzekwowaniu orzeczeń sądowych nakazujących powrót uprowadzonych dzieci na mocy konwencji haskiej z 1980 r. oraz z brakiem środków egzekwowania prawa do kontaktów i odwiedzin, co uniemożliwia rodzicom z UE utrzymywanie autentycznej więzi z dziećmi mieszkającymi w Japonii;
- C. mając na uwadze, że alarmująca jest znaczna liczba nierozstrzygniętych spraw dotyczących uprowadzeń rodzicielskich, gdzie jedno z rodziców jest obywatelem UE, a drugie obywatelem Japonii;
- D. mając na uwadze, że prawo japońskie nie przewiduje możliwości uzyskania pieczy wspólnej lub naprzemiennie nad dzieckiem; mając na uwadze, że z szeregu źródeł wynika, iż uprowadzenia dzieci stanowią dotkliwą formę znęcania się nad nimi;
- E. mając na uwadze, że prawo rodziców, których dzieci uprowadzono, do kontaktów lub odwiedzin jest w Japonii poważnie ograniczone lub nie istnieje;
- F. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie są stronami konwencji haskiej z 1980 r. oraz Konwencji ONZ o prawach dziecka;
- G. mając na uwadze, że Japonia w 2014 r. przystąpiła do konwencji haskiej z 1980 r., a od 1994 r. jest stroną Konwencji ONZ o prawach dziecka;
- H. mając na uwadze, że dzieci, które są obywatelami UE i mieszkają w Japonii, muszą mieć prawo do takiej ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra; mając na uwadze, że mogą one swobodnie wyrażać swoje poglądy; mając na uwadze, że poglądy te muszą być brane pod uwagę w sprawach, które ich dotyczą, stosownie do ich wieku i stopnia dojrzałości;
- I. mając na uwadze, że rodzice ponoszą główną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka; mając na uwadze, że państwa są obowiązane podejmować wszelkie możliwe starania dla pełnego uznania zasady, że oboje rodzice ponoszą wspólną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka;
- J. mając na uwadze, że we wszystkich działaniach dotyczących dzieci w UE w Japonii należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka;
- K. mając na uwadze, że każde dziecko z UE w Japonii musi mieć prawo do regularnej osobistej styczności i regularnego bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesem;
- L. mając na uwadze, że strony są obowiązane zapewnić, aby dziecko nie zostało oddzielone od swoich rodziców wbrew ich woli, z wyłączeniem przypadków, gdy kompetentne władze, podlegające nadzorowi sądowemu, zdecydują zgodnie z obowiązującym prawem oraz stosowanym postępowaniem, że takie oddzielenie jest konieczne ze względu na najlepszy interes dziecka; mając na uwadze, że taka decyzja może być konieczna szczególnie w przypadkach nadużyć lub zaniedbań ze strony rodziców, gdy każde z rodziców mieszka oddzielnie, a należy podjąć decyzję odnośnie do miejsca pobytu lub zamieszkania dziecka;
- M. mając na uwadze, że strony muszą szanować prawo dziecka odseparowanego od jednego lub obojga rodziców do regularnej osobistej styczności i regularnych bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepszym interesem dziecka;
- N. mając na uwadze, że aby zapewnić szybki powrót uprowadzonych dzieci, wszystkie strony konwencji haskiej z 1980 r. muszą zobowiązać się do wdrożenia krajowych środków i przepisów zgodnych z ich zobowiązaniami i zadaniami wynikającymi z traktatów;
- O. mając na uwadze, że dziecko, którego rodzice przebywają w różnych państwach, musi mieć prawo, z wyjątkiem okoliczności nadzwyczajnych, do regularnej osobistej styczności i regularnych bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców;
- P. mając na uwadze, że prezydent Francji Emmanuel Macron, premier Włoch Giuseppe Conte i kanclerz Niemiec Angela Merkel rozmawiali z premierem Japonii Shinzō Abe w imieniu rodziców francuskich, włoskich i niemieckich, a ambasadorzy europejscy w Japonii wystosowali do ministra sprawiedliwości Japonii wspólne pismo w sprawie uprowadzeń rodzicielskich;
- Q. mając na uwadze, że w sierpniu 2019 r. do Rady Praw Człowieka ONZ wpłynęła oficjalna skarga rodziców, których dzieci zostały uprowadzone przez drugiego rodzica;
- R. mając na uwadze, że koordynatorka Parlamentu ds. praw dziecka wspiera indywidualnych rodziców oraz od 2018 r. porusza w rozmowach z władzami japońskimi – np. z ministrem sprawiedliwości Japonii w październiku 2018 r. i z ambasadorem Japonii w UE w maju 2019 r. – konkretne kwestie związane z uprowadzeniami rodzicielskimi oraz ze sporami o prawo do pieczy i kontaktów w przypadku obywateli UE;

Środa, 8 lipca 2020 r.

- S. mając na uwadze pisma wystosowane przez Komisję Petycji (6 marca 2020 r.) i przez koordynatorkę PE ds. praw dziecka (5 lutego 2020 r.) do wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josepa Borrella, z wnioskiem o włączenie międzynarodowych zobowiązań Japonii wynikających z konwencji haskiej z 1980 r. i z Konwencji ONZ o prawach dziecka do porządku obrad kolejnego wspólnego posiedzenia organizowanego w ramach umowy o partnerstwie strategicznym między UE a Japonią;
- T. mając na uwadze, że 31 stycznia 2020 r., podczas drugiego posiedzenia wspólnego komitetu w ramach umowy o partnerstwie strategicznym UE–Japonia, UE wezwała Japonię do udoskonalenia krajowych ram prawnych i do ich skutecznego wdrożenia w celu zapewnienia przestrzegania orzeczeń sądowych i międzynarodowych zobowiązań Japonii, takich jak wynikające z Konwencji o prawach dziecka i z konwencji haskiej z 1980 r.; mając na uwadze, że UE podkreśliła też, że konieczne jest zapewnienie najlepszego interesu dziecka oraz respektowanie prawa do odwiedzin przyznanego rodzicom;
- U. mając na uwadze, że w wyniku posiedzenia z 19–20 lutego 2020 r. Komisja Petycji wystosowała do Przedstawicielstwa Japonii przy Unii Europejskiej pismo, w którym zaapelowała do władz japońskich o przestrzeganie krajowych i międzynarodowych przepisów dotyczących praw dziecka i cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę;
1. wyraża zaniepokojenie sytuacją dzieci poszkodowanych w wyniku uprowadzenia rodzicielskiego na terenie Japonii oraz faktem, że odnośne przepisy i orzeczenia sądowe nie są egzekwowane; przypomina, że dzieciom z UE w Japonii musi przysługiwać ochrona przewidziana w umowach międzynarodowych gwarantujących ich prawa;
 2. z ubolewaniem zauważa, że Japonia, będąca partnerem strategicznym UE, nie wydaje się przestrzegać przepisów międzynarodowych w przypadkach uprowadzeń dzieci; przypomina, że należy udoskonalić japońskie ramy prawne, tak aby na przykład skutecznie egzekwowano w Japonii orzeczenia wydane przez sądy japońskie i inne sądy właściwych państw w ramach procedur na mocy konwencji haskiej z 1980 r. dotyczących powrotu uprowadzonych dzieci;
 3. podkreśla, że zasady dotyczące praw człowieka w przypadku dzieci zależą od działań rządu Japonii na szczeblu krajowym; zaznacza, że zagwarantowanie między innymi prawa dziecka do obojga rodziców wymaga szeregu środków ustawodawczych i nieustawodawczych; apeluje do władz japońskich o skuteczne egzekwowanie orzeczeń sądowych dotyczących prawa rodziców, których dzieci uprowadzono, do kontaktów i odwiedzin oraz do utrzymywania autentycznego kontaktu z dziećmi mieszkającymi w Japonii; zaznacza, że decyzje takie zawsze należy podejmować w najlepszym interesie dziecka;
 4. zaznacza, że przypadki uprowadzeń dzieci wymagają szybkiej reakcji, gdyż upływ czasu może mieć długofalowy negatywny wpływ na dziecko oraz na przyszłe relacje między dzieckiem a rodzicem, z którym je rozłączono;
 5. wskazuje, że uprowadzenie rodzicielskie może szkodzić dobru dziecka i wywołać długofalowe szkodliwe skutki; zaznacza, że uprowadzenie dziecka może wywołać problemy ze zdrowiem psychicznym zarówno u dziecka, jak i u rodzica, z którym je rozłączono;
 6. podkreśla, że jednym z głównych celów konwencji haskiej z 1980 r. jest ochrona dzieci przed szkodliwymi skutkami uprowadzeń rodzicielskich przez ustanowienie procedur zapewniających niezwłoczny powrót uprowadzonego dziecka do państwa, w którym miało ono zwykle miejsce pobytu bezpośrednio przed uprowadzeniem;
 7. z zadowoleniem odnotowuje wsparcie udzielane przez koordynatorkę Parlamentu Europejskiego ds. praw dziecka i jej zaangażowanie na rzecz zaradzenia tej sytuacji oraz zwraca się do niej o dalszą współpracę z Komisją Petycji w sprawach poruszanych przez osoby składające petycje;
 8. nalega, aby we wszystkich systemach ochrony dzieci funkcjonowały mechanizmy transnarodowe i transgraniczne uwzględniające charakterystyczne cechy sporów transgranicznych;
 9. proponuje utworzenie przyjaznej dla obywateli platformy wsparcia informacyjnego na potrzeby udzielania pomocy rodzicom uczestniczącym w transgranicznych sporach rodzinnych, w powiązaniu z konferencją haską (np. uzupełnienie portalu e-Sprawiedliwość o informacje na temat uprowadzeń rodzicielskich do państw trzecich oraz o prawach dziecka w innych przypadkach);
 10. zaleca państwom członkowskim, aby udostępniały obywatelom rzetelne informacje na temat prawa rodzinnego i praw dziecka w państwach trzecich, obejmujące ostrzeżenia o trudnościach, jakie mogą oni napotkać w krajach takich jak Japonia w przypadku rozvodu lub separacji;

Środa, 8 lipca 2020 r.

11. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do dalszego poruszania tej kwestii na każdym możliwym forum, w tym we wspólnym Komitecie w ramach umowy o partnerstwie strategicznym UE–Japonia.
 12. wzywa wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby włączył tę kwestię do porządku obrad kolejnego posiedzenia organizowanego w ramach umowy o partnerstwie strategicznym między UE a Japonią; wzywa władze Japonii do stosowania jej kodeksu karnego i cywilnego;
 13. przypomina, że na mocy konwencji haskiej z 1980 r. władze japońskie są obowiązane dbać, by organy centralne wywiązywały się z obowiązków określonych w art. 6 i 7 tej konwencji, co obejmuje udzielanie rodzicom, których dzieci uprowadzono, pomocy w utrzymywaniu kontaktu z nimi;
 14. przypomina, że władze japońskie są obowiązane przestrzegać postanowień Konwencji wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, tak by przedstawiciele państw UE mieli możliwość wypełniania obowiązków konsularnych, szczególnie w przypadkach, gdy chodzi o ochronę najlepszego interesu dzieci i praw ich rodziców (tj. obywateli UE);
 15. zaznacza, że ograniczanie prawa rodziców do kontaktów i odwiedzin lub całkowite pozbawianie ich takiego prawa jest sprzeczne z art. 9 Konwencji o prawach dziecka;
 16. zwraca się do Komisji i Rady, aby podkreślały zobowiązania stron Konwencji ONZ o prawach dziecka, a w szczególności kwestię prawa dzieci do regularnej osobistej styczności i regularnego bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z najlepszym interesem dziecka;
 17. w związku z tym wzywa władze japońskie, aby zastosowały się do zaleceń międzynarodowych, by wprowadzić niezbędne zmiany w systemie prawnym Japonii i stworzyć możliwość pieczy wspólnej lub naprzemiennej po ustaniu relacji między rodzicami z myślą o dostosowaniu przepisów krajowych do zobowiązań międzynarodowych i zagwarantowaniu, że prawa do odwiedzin i kontaktów będą odpowiadać zobowiązaniom wynikającym z Konwencji ONZ o prawach dziecka; wzywa władze japońskie, aby wywiązywały się ze zobowiązań wynikających z Konwencji ONZ o prawach dziecka, którą ratyfikowały;
 18. wzywa władze japońskie do lepszej współpracy z UE i do umożliwienia skutecznego egzekwowania prawa do kontaktów i odwiedzin przyznanego orzeczeniami sądu rodzicom, których dzieci uprowadzono;
 19. wzywa Komisję do zwrócenia szczególnej uwagi na zalecenia dotyczące mediacji transgranicznej, przekazane przez wszystkie zainteresowane podmioty na szczeblu krajowym i unijnym;
 20. wzywa do zacieśnienia współpracy międzynarodowej między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi w celu wdrożenia wszystkich międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony dzieci, a szczególnie konwencji haskiej z 1980 r.;
 21. zaznacza, że właściwe monitorowanie sytuacji po wydaniu orzeczenia ma kluczowe znaczenie, także w przypadku kontaktu z rodzicami; wzywa państwa członkowskie, aby na stronach internetowych swoich ministerstw spraw zagranicznych i ambasad w Japonii informowały o ryzyku związanym z uprowadzeniem dziecka w tym państwie oraz o postępowaniu władz japońskich w tej kwestii;
 22. wzywa Radę, aby zacieśniła współpracę między systemami ostrzegania o uprowadzeniach dzieci o skutkach transgranicznych ustanowionymi w państwach członkowskich, współpracowała z Komisją przy tworzeniu mechanizmów powiadamiania o zaginięciu dzieci, gdy takich mechanizmów brakuje, oraz informowała o zawieraniu istotnych umów o współpracy dotyczących przypadków uprowadzeń transgranicznych na podstawie wytycznych Komisji w sprawie promowania i ochrony praw dziecka;
 23. wzywa państwa członkowskie, aby podejmowały wspólne wysiłki i włączały tę kwestię do porządków obrad wszystkich posiedzeń dwustronnych lub wielostronnych z udziałem Japonii w celu wywarcia nacisku na władze japońskie, by w pełni wywiązywały się one ze zobowiązań wynikających z międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony dzieci;
 24. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji Europejskiej, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Japonii.
-